

VAKIFBANK ORTAOKULU MÜDÜRLÜĞÜ İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ İÇ YÖNERGESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1-Bu yönergenin amacı; Vakıfbank Ortaokulu Müdürlüğünde çalışan tüm personel ve öğrencilerin, alt işverenlerin ve tüm iş kollarındaki çalışanların uymaları gereken iş sağlığı ve güvenliği kurallarının belirlenmesidir.

Kapsam

MADDE 2-Bu yönerge, 20/06/2012 tarihli ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamına göre Vakıfbank Ortaokulu Müdürlüğündeki tüm çalışanların ve öğrencilerin uymaları gereken iş sağlığı ve güvenliği kurallarına ilişkin usul ve esasları kapsar.

Dayanak

MADDE 3-Bu yönerge, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun 22. ve 30. maddelerine dayanılarak çıkarılan 18/01/2013 tarih ve 28532 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulları Hakkında Yönetmelik'in 8. maddesinin (a) fıkrasına dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4-Bu yönergenin uygulanmasında;

a)Müdürlük : Vakıfbank Ortaokulu Müdürlüğünü,

b)İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulu: Vakıfbank Ortaokulu Müdürlüğünde oluşturulan kurulu,

c)İşveren: Okul/kurumlardaki okul/kurum müdürlerini,

d)İşveren Vekili: Okul/kurumlardaki okul/kurum müdür yardımcılarını,

e)İş Güvenliği Uzmanı:İş yerinde, iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinde görev yapmak üzere Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca tehlike sınıfına göre belgelendirilmiş mühendis, mimar ve teknik elemanları,

f)İş Yeri Hekimi:İş yerinde, iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinde görev yapmak üzere Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca belgelendirilmiş hekimleri,

g)Diğer Sağlık Personeli: Hemşire, sağlık memuru, acil tıp teknisyeni veya çevre sağlığı teknisyenini,

h)Çalışan: Vakıfbank Ortaokulu Müdürlüğünde görev yapan personeli (giderleri İş-Kur tarafından karşılanan toplum yararına çalışan personeller, 4/C'liler, ücretli öğretmenler ve usta öğreticiler dahil),

i) İş İlişkisi:Çalışan ile işveren arasında düzenlenmiş sözleşme veya çalışma şartlarını,

j)İş Yeri:İşveren tarafından mal veya hizmet üretmek amacıyla maddi ve maddi olmayan unsurlar ile çalışanın birlikte örgütlendiği birimi,

k)İş Yeri Sağlık ve Güvenlik Birimi (İSGB):İş sağlığı ve güvenliği hizmetlerini yürütmek üzere elliden fazla çalışana olan iş yerinde kurulan, gerekli donanım ve personele sahip olan birimi,

l)İş Kazası:İş yerinde veya işin yürütümü nedeniyle meydana gelen, ölüme sebebiyet veren veya vücut bütünlüğünü ruhen ya da bedenen özre uğratan olayı,

m)Tehlike:Çalışma şartlarının, çalışılan makine ve ekipman ile çalışılan kimyasal maddelerin özellikleri nedeniyle zarar verme potansiyelini,

n)Risk: Belirli bir tehlikeli olayın meydana gelme olasılığı ile bu olayın sonuçlarının

ortaya çıkardığı zarar, hasar veya yaralanmanın şiddetinin bileşimini,

o)Risk Değerlendirilmesi:İş yerinde tüm tehlikeli olay ve durumların meydana gelme olasılığı ile bu olayın sonucunda ortaya çıkabilecek şiddetin bileşimlerinin derecelerine göre sıralanıp önlem alınıp alınmamasına karar verilmesini, tanımlar.

İKİNCİ BÖLÜM

İş Sağlığı ve Güvenliği Esasları

MADDE 5-(1)İşveren/İşveren Vekili:İş yerlerinde iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması için gerekli her türlü önlemi almak, araç ve gereçleri noksansız bulundurmak; çalışanlar da iş sağlığı ve güvenliği konusunda alınan her türlü önleme uymakla yükümlüdürler.

(2)İşveren/İşveren Vekilinin Yükümlülükleri:a)Sağlık ve güvenlik önlemlerinin değişen şartlara uygun hale getirilmesi ve mevcut durumun sürekli iyileştirilmesi amaç ve çalışması içinde olması

b)Teknik gelişmelere uyum sağlanması

c)Çalışanlara uygun talimatların verilmesi

d)Ciddi tehlike bulunduğu bilinen özel yerlere, sadece yeterli bilgi ve talimat verilen çalışanların girebilmesi için uygun önlemleri alması

e)Teknik gelişmelere uyum sağlanması ve tehlikeli olanların, tehlikesiz veya daha az tehlikeli olanlarla değiştirilmesi

f)Teknolojinin, iş organizasyonunun, çalışma şartlarının, sosyal ilişkilerin ve çalışma ortamı ile ilgili faktörlerin etkilerini kapsayan genel bir önleme politikasının geliştirilmesi

g)Toplu korunma önlemlerine, kişisel korunma önlemlerine göre öncelik verilmesi

h)Kullanılacak iş ekipmanının, kimyasal madde ve preparatların seçimi, iş yerindeki çalışma düzeni gibi konular da dahil çalışanların sağlık ve güvenliği yönünden tüm risklerinin değerlendirilmesi

i)Bir çalışana herhangi bir görev verirken çalışanın sağlık ve güvenlik yönünden uygunluğunun göz önüne alınması

j)Yeni teknolojinin planlanması ve uygulanmasında, seçilecek iş ekipmanının çalışma ortam ve koşullarına, çalışanların sağlığı ve güvenliğine etkisi konusunda çalışanlar veya temsilcileri ile görüş alışverişinde bulunması

k)Aynı iş yerinin birden fazla işveren tarafından kullanılması durumunda, yapılan işin niteliği dikkate alınarak; iş sağlığı ve güvenliği ile iş hijyeni önlemlerinin uygulanmasında iş birliği yapması, mesleki risklerin önlenmesi ve bunlardan korunma ile ilgili çalışmalarını koordine etmesi, birbirlerini ve birbirlerinin çalışan veya çalışan temsilcilerini riskler konusunda bilgilendirilmesi

l)İş yerinin büyüklüğünü, yapılan işin özelliğini ve iş yerinde bulunan çalışanların ve diğer kişilerin sayısını dikkate alarak ilk yardım, yangınla mücadele ve kişilerin tahliyesi için gerekli tedbirlerin alınması

m)Özellikle ilk yardım, acil tıbbi müdahale, kurtarma ve yangınla mücadele konularında iş yeri dışındaki kuruluşlarla irtibatı sağlayacak gerekli düzenlemelerin yapılması

n)İlk yardım, yangınla mücadele ve tahliye işleri için iş yerinin büyüklüğü ve taşıdığı özel tehlikeleri dikkate alarak bu konuda eğitilmiş, uygun donanıma sahip yeterli sayıda kişinin görevlendirilmesi

o)Ciddi ve yakın tehlikeye maruz kalan veya kalma riski olan tüm çalışanların, tehlikeler ile bunlara karşı alınmış ve alınacak önlemler hakkında mümkün olan en kısa sürede bilgilendirilmesi

p)Ciddi, yakın ve önlenemeyen tehlike durumunda, çalışanların işi bırakarak derhal çalışma yerlerinden ayrılıp güvenli bir yere gidebilmeleri için gerekli talimatın verilmesi ve

gerekenin yapılması

r)Ciddi ve yakın tehlike durumunun devam ettiği çalışma şartlarında, zorunlu kalınması halinde, gerekli donanıma sahip ve özel olarak görevlendirilen kişiler hariç, çalışanlardan çalışmaya devam etmelerinin istenmemesi

s)Ciddi, yakın ve önlenemeyen tehlike durumunda iş yerini veya tehlikeli bölgeyi terk eden çalışanların bu hareketleri nedeniyle dezavantajlı duruma düşürülmemesi ve herhangi bir zarar görmesinin engellenmesi

t)Çalışanların kendileri veya diğer kişilerin güvenliği için ciddi ve yakın bir tehlike olduğunda ve amirine hemen haber veremedikleri durumlarda, kendi bilgileri doğrultusunda ve mevcut teknik donanımlar ile tehlikenin sonuçlarının engellenmesi için gerekeni yapabilecek durumda olmalarının sağlanması

u)İş yeri hekimi ve iş güvenliği uzmanı ile birlikte, çalışanların uğradığı iş kazaları ile ilgili rapor hazırlanması

v)İş yeri hekimleri ve iş güvenliği uzmanlarının görevlerini etkili bir şekilde yürütebilmesi amacıyla gerekli planlama ve düzenlemeler yapmasına ve meslekleri ile ilgili gelişmeleri izlemesine olanak sağlanması

y)Çalışanların karşı karşıya bulunduğu mesleki risklere ilişkin olarak;

1)Risklerin önlenmesi,

2)Önlenmesi mümkün olmayan risklerin değerlendirilmesi,

3)Risklerle kaynağında mücadele edilmesi,

4)Çalışanların sağlık ve güvenliği yönünde risk değerlendirmesi yaparak değerlendirme sonucuna göre alınması gereken koruyucu önlemlere ve kullanılması gereken koruyucu ekipmana karar vermesi,

5)Belirtilen çalışmalar ve risk değerlendirmeleri ile ilgili kayıt ve dokümanların hazırlanması, belgelerin düzenlenmesi, iş yerinin büyüklüğü ve yapılan işin niteliğine göre Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca belirlenen usul ve esaslara ve risk değerlendirmesi tebliğine uygun şekilde yapılması,

z)İş yerinde iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin etkin bir biçimde sürdürülmesi için çalışanların bilgilendirilmesi esastır. Bu amaçla;

1)İşveren, iş yerinin büyüklüğüne göre iş yerinin geneli ile çalışanın çalışmakta olduğu bölümde veya yaptığı her işte yürütülen faaliyetler, sağlık ve güvenlik riskleri, koruyucu ve önleyici tedbirler hakkında, iş yerinde görevlendirilen kişiler hakkında, çalışanların ve temsilcilerinin gerekli bilgiyi almalarını sağlamak zorundadır.

2)İşveren, başka iş yerlerinden çalışmak üzere kendi iş yerine gelen çalışanların da belirtilen bilgileri almalarını sağlamak üzere, söz konusu çalışanların işverenlerine gerekli bilgileri verir.

w)İşçilerin eğitimine ilişkin olarak;

1)Eğitimin amacı; iş yerlerinde sağlıklı ve güvenli bir ortamı temin etmek, iş kazalarını ve meslek hastalıklarını azaltmak, çalışanları yasal hak ve sorumlulukları konusunda bilgilendirmek, onların karşı karşıya buldukları mesleki riskler ile bu risklere karşı alınması gerekli tedbirleri öğretmek ve iş sağlığı ve güvenliği bilinci oluşturarak uygun davranış kazandırmaktır.

2)İş yerinde sağlık ve güvenliğin sağlanması ve sürdürülebilmesi için işveren, her çalışanın çalıştığı yere ve yaptığı işe özel bilgi ve talimatları da içeren sağlık ve güvenlik eğitimi almasını sağlamak zorundadır. Bu eğitim özellikle işe başlanmadan önce, çalışma yeri veya iş değişikliğinde, iş ekipmanlarının değişmesi halinde, yeni teknoloji uygulanması halinde yapılır. Eğitim, değişen ve yeni ortaya çıkan risklere uygun olarak yenilenir ve gerektiğinde periyodik olarak tekrarlanır.

3)İşveren, başka iş yerlerinden çalışmak üzere kendi iş yerine gelen çalışanların yaptıkları işlerde karşılaşacakları sağlık ve güvenlik riskleri ile ilgili yeterli bilgi ve talimat

almalarını sağlar.

4)Sağlık ve güvenlik ile ilgili özel görevi bulunan çalışan temsilcileri özel olarak eğitilir.

5)Eğitim programlarının hazırlanmasında çalışanların veya sağlık ve güvenlik temsilcisinin katılımları sağlanarak görüşleri alınır.

6)Genel eğitim planına uygun olarak yıl içinde düzenlenecek eğitim faaliyetlerini gösterir bir yıllık eğitim programı hazırlanır.

7)Yıllık eğitim programı, yıl içinde eğitim ihtiyaçlarını karşılamak için düzenlenen genel bir çizelgedir. Bu çizelgede verilecek eğitimlerin hedefi, konusu, süresi, amacı, tarihi, eğitim vereceklerin adı, soyadı, unvanı, eğitime katılanların sayısı hakkında bilgiler yer alır. - Çalışanlara verilecek eğitim, iş yerinin faaliyet alanına göre aşağıdaki ve benzeri konulardan seçilir;

a)Genel iş sağlığı ve güvenliği kuralları

b)İş kazalarının ve meslek hastalıklarının sebepleri ve iş yerindeki riskler

c)Kaza, yaralanma ve hastalıktan korunma prensipleri ve korunma tekniklerinin

uygulanması

d)İş ekipmanlarının güvenli kullanımı

e)Çalışanların yasal hak ve sorumlulukları

f)Yasal mevzuat ile ilgili bilgiler

g)İş yerinde güvenli ortam ve sistemleri kurma

h)Kişisel koruyucu alet kullanımı

i)Ekranlı ekipmanlarla çalışma

j)Uyarı işaretleri

k)Kimyasal, fiziksel ve biyolojik maddelerle ortaya çıkan riskler

l)Temizlik ve düzen

m)Yangın ve yangından korunma

n)Termal konfor şartları

o)Ergonomi

p)Elektrik, tehlikeleri, riskleri ve önlemleri

r)İlk yardım, kurtarma

-İşverenler iş yerinde alınan iş sağlığı ve güvenliği önlemlerine uyulup uyulmadığını denetlemek; çalışanları karşı karşıya buldukları mesleki riskler, alınması gerekli tedbirler, yasal hak ve sorumlulukları konusunda bilgilendirmek ve gerekli iş sağlığı ve güvenliği eğitimini vermek zorundadırlar. Yapılacak eğitimin usul ve esasları Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca 15/05/2013 tarih ve 28648 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik'te düzenlenmiştir.

-İşverenler iş yerlerinde meydana gelen iş kazasını ve tespit edilecek meslek hastalığını en geç iki iş günü içinde yazı ile iş yerinin tescilli bulunduğu Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı devredilen bölge müdürlüğüne bildirmek zorundadırlar.

-Bu yönergede yer alan hükümler iş yerindeki çıraklara ve stajyerlere de uygulanır.

(3)Çalışanların Yükümlülükleri:Çalışanlar iş yerinde sağlık ve güvenlikle ilgili aşağıda belirtilen hususlara uymakla yükümlüdür:

a)Çalışanlar, davranış ve kusurlarından dolayı, kendilerinin ve diğer kişilerin sağlık ve güvenliğinin olumsuz etkilenmemesi için azami dikkati gösterirler; görevlerini işveren tarafından kendilerine verilen eğitim ve talimatlar doğrultusunda yaparlar.

b)Çalışanlar, işveren tarafından kendilerine verilen eğitim ve talimatlar doğrultusunda özellikle makine, cihaz, araç, gereç, tehlikeli madde, taşıma ekipmanı ve diğer üretim araçlarını doğru şekilde kullanmak; kendilerine sağlanan kişisel koruyucu donanımı doğru kullanmak ve kullanımdan sonra muhafaza edildiği yere geri koymak; iş yerindeki makine, cihaz, araç, gereç, tesis ve binalardaki güvenlik donanımlarını kurallara uygun olarak kullanmak ve bunları keyfi

olarak çıkarmamak ve değiştirmemek; iş yerinde sağlık ve güvenlik için ciddi ve ani bir tehlike olduğu kanaatine vardıkları herhangi bir durumla karşılaştıklarında veya koruma tedbirlerinde bir aksaklık ve eksiklik gördüklerinde, işverene veya sağlık ve güvenlik temsilcisine derhal haber vermek; iş yerinde, sağlık ve güvenliğin korunması için teftişe yetkili makam tarafından belirlenen zorunlulukların yerine getirilmesinde, işverenle veya sağlık ve güvenlik temsilcisi ile iş birliği yapmak; işveren tarafından güvenli çalışma ortam ve koşullarının sağlanmasında ve kendi yaptıkları işlerde sağlık ve güvenlik yönünden risklerin önlenmesinde, işveren veya sağlık ve güvenlik temsilcisi ile mevzuat uygulamaları doğrultusunda iş birliği yapmak ile yükümlüdürler,

(4)Risk Değerlendirmesi:İş yerinde daha önce hiç risk değerlendirmesi yapılmamış olması, çalışanların sağlık ve güvenliğini etkileyebilecek aşağıda belirtilen önemli değişikliklerin olması durumunda risk değerlendirmesi yapılması gereklidir:

a)Yeni bir makine veya ekipman alınması

b)Yeni tekniklerin geliştirilmesi

c)İş organizasyonunda veya iş akışında değişiklikler yapılması

d)Yeni hammadde ve/veya yarı mamul maddelerin üretim sürecine girilmesi

e)Yeni bir mevzuatın yürürlüğe girmesi veya mevcut mevzuatta değişiklik yapılması

f)İş kazası veya meslek hastalığı meydana gelmesi

g)İş kazası veya meslek hastalığı ile sonuçlanmasa bile yangın, parlama veya patlama gibi iş yerindeki iş sağlığı ve güvenliğini ciddi şekilde etkileyen olayların ortaya çıkması

(5)Risk Değerlendirmesi Süreçleri: Risk değerlendirmesi, aşağıdaki sıralamada yer alan aşamaların yerine getirilmesi yoluyla gerçekleştirilir:

a)Planlama: Risk değerlendirmesi çalışmaları, mevcut mevzuat ve iş yeri koşulları çerçevesinde planlanır.

b)İş Yerinde Yürütülen Çalışmaların Sınıflandırılması:İş yerinde yürütülmekte olan veya yürütülecek olan faaliyetler özelliklerine göre sınıflandırmaya tabi tutulur. Sınıflandırmada, sürekli olmamakla birlikte periyodik olarak veya değişen aralıklarla yürütülen bakım ve onarım gibi faaliyetler de dikkate alınır. Sınıflandırmada iş yerinin içinde ve dışında yürütülen işler, üretim veya hizmet sürecinin aşamaları, planlanmış veya ani faaliyetler, çalışanların görev tanımları gibi unsurlardan da yararlanılabilir.

c)Bilgi ve Veri Toplama: Bilgi ve veri toplamada iş yerinde yürütülen işler, bu işlerin süresi ve sıklığı, işin yürütüldüğü yer, işin kim veya kimler tarafından yürütüldüğü, yürütülen işten etkilenebilecek olanlar, alınmış olan eğitimler, işin yürütülmesi için ön izin gerekip gerekmediği, işin yürütülmesi sırasında kullanılacak makine ve ekipman, bu makine ve ekipmanların kullanım talimatları, kaldırılacak veya taşınacak malzemelerle bunların özellikleri, kullanılan kimyasallar ve özellikleri, mevcut korunma önlemleri, daha önce meydana gelmiş olan kaza veya meslek hastalıkları gibi unsurlar dikkate alınır.

d)Tehlikelerin Tanımlanması: Kayma veya takılma ya da benzeri nedenlerle düşme, yüksekte düşme, cisimlerin düşmesi, gürültü ve titreşim, uygun olmayan duruş ve çalışma şekilleri, radyasyon ve ultraviyole ışınlar, seyyar el aletlerinin kullanımı, sabit makine ve tezgahların kullanımı, hareketli erişim ekipmanları, merdivenler, platformlar, mekanik kaldırma araçları, ürünler, emisyonlar ve atıklar, yangın, parlama ve patlama, elle taşıma işleri, elektrik ve elektrikli aletler ile çalışma, basınçlı kaplar, aydınlatma, ekranlı araçlarla çalışma, termal konfor koşulları, sıcaklık, nem, havalandırma, kimyasal faktörler, toksit, gaz ve buharlar, organik solventler ve tozlar, biyolojik ajanlar, mikroorganizmalar, bakteriler, virüsler, rutin çalışma, iş yeri yerleşim planı, iş stresi, kapalı yerlerde çalışma, yalnız çalışma, motorlu araçların kullanımı, taşımacılık ve yollar, su üzerinde veya yakınında çalışma, şiddet veya hakaret ya da tacize maruz kalma, istenmeyen insan davranışları, dikkatsizlik, yorgunluk, aldırmaçlık, anlama güçlüğü, öfke, kavga etmek, iş yeri koşullarına göre diğer tehlike kaynakları, ateşli ve yanıcı ortamda çalışma, belirtilen tehlike veya kaynaklarının bulunup

bulunmadığı, tehlike varsa bundan kimlerin ve ne şekilde etkilenebileceği dikkate alınarak yapılır.

e)Risk Analizi: Risk analizi ile belirlenen tehlikelerin verebileceği zarar, hasar veya yaralanmanın şiddeti ve bu zarar, hasar veya yaralanmanın ortaya çıkma olasılığı belirlenir. Risk analizinde tehlikeye maruz kalan kişi sayısı, tehlikeye maruziyet süresi, kişisel koruyucuların sağladığı korunma ve güvensiz davranışlar gibi unsurlar dikkate alınır.

f)Risk Değerlendirmesi: Risk değerlendirmesinde belirlenen risklerin ağırlık oranları hesaplanarak derecelendirme yapılır ve önlem alınmasının gerekli olup olmadığına karar verilir.

g)Önlemlerin Belirlenmesi:İlgili mevzuat ve iş yeri koşulları dikkate alınarak alınması gerekli önlemlere karar verilir. İş yerindeki riskleri kontrol altına alma yöntemleri; önceliğin derecesine göre ve en öncelikli olandan daha az öncelikli olana doğru sıralanmak üzere riskleri kaynağında yok etmeye çalışmak, tehlikeli olanı daha az tehlikeli olanla değiştirmek, toplu koruma önlemlerini kişisel korunma önlemlerine tercih etmek, mühendislik önlemlerini uygulamak, ergonomik yaklaşımlardan yararlanmak gibi olmalıdır.

h)Risk Değerlendirme Raporu Hazırlanması: Risk değerlendirme raporunda yapılan işin tanımlanması, mevcut riskler, risklerden etkilenen çalışanların listesi, zarar veya hasar ya da yaralanmanın şiddeti, risk değerlendirmesinin sonuçları, risk düzeyleri, alınması gerekli kontrol önlemleri gibi hususlar yer almalıdır. Risk değerlendirme raporunda risk değerlendirmesini yapan kişilerin adı, soyadı ve imzaları ile risk değerlendirmesinin yapıldığı tarih belirtilir. İşveren tarafından risk değerlendirmesi bulgularının kaydedilmesinde kullanılacak ve risk değerlendirme raporuna temel olacak bilgileri içeren örnek risk değerlendirme formu hazırlanır.

i)Denetim, İzleme ve Gözden Geçirme:İş yerinde gerçekleştirilen risk yönetiminin tüm aşamaları ve uygulanması düzenli olarak denetlenir, izlenir ve aksayan yönler yeniden gözden geçirilir.

(6)Risk Değerlendirmesini Yapacak Personelin Niteliği: Risk değerlendirmesinin işveren tarafından iş yerinde istihdam edilen ve yeterlik belgesi bulunan iş güvenliği ile görevli mühendisler ile iş yeri hekimliği sertifikasına sahip olan iş sağlığı ile görevli iş yeri hekimlerine, bunların bulunmaması durumunda ise dışarıdan hizmet veren uzman kişi veya kuruluşlara yaptırılması esastır. İş yerinde yürütülen işin niteliği, farklı mesleklerden uzmanların da bulundurulmasını gerektiriyorsa işveren uygun mesleklerden uzmanların da risk değerlendirmesi yapmasını sağlar.

(7)Yönetim, Danışma, Bilgilendirme ve Eğitim:İşveren müessese tarafından risk değerlendirmesi ile ilgili olarak üst düzey bir yönetici görevlendirilecektir.

a)Risk değerlendirmesi, varsa iş yerinde mevcut iş sağlığı ve güvenliği kuruluna ve iş yeri sağlık ve güvenlik temsilcisine danışılarak yapılmalıdır.

b)Risk değerlendirmesi sonucunda, iş yerinde herhangi bir değişiklik kararının alınması durumunda, bu kararın uygulanması ile ilgili olarak tüm çalışanların bilgilendirilmesi ve eğitimi sağlanmalıdır. Bunun için eğitim ihtiyaçları belirlenecek ve uygun bir eğitim programı yürütülecektir.

İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulu

MADDE 6-(1)6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'na göre elli ve daha fazla çalışanın bulunduğu ve altı aydan fazla süren sürekli işlerin yapıldığı iş yerlerinde işveren, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili çalışmalarda bulunmak üzere bir iş sağlığı ve güvenliği kurulu kurmakla yükümlüdür. İşveren, iş sağlığı ve güvenliği mevzuatına uygun kurul kararlarını uygular.

(2)Altı aydan fazla süren asıl işveren-alt işveren ilişkisinin bulunduğu hallerde;

a)Asıl işveren ve alt işveren tarafından ayrı ayrı kurul oluşturulmuş ise faaliyetlerin yürütülmesi ve kararların uygulanması konusunda iş birliği ve koordinasyon asıl işverence sağlanır.

b)Asıl işveren tarafından kurul oluşturulmuş ise kurul oluşturması gerekmeyen alt işveren, koordinasyonu sağlamak üzere vekaleten yetkili bir temsilci atar.

c)İş yerinde kurul oluşturması gerekmeyen asıl işveren, alt işverenin oluşturduğu kurula iş birliği ve koordinasyonu sağlamak üzere vekaleten yetkili bir temsilci atar.

d)Kurul oluşturması gerekmeyen asıl işveren ve alt işverenin toplam çalışan sayısı elliden fazla ise koordinasyonu asıl işverence yapılmak kaydıyla, asıl işveren ve alt işveren tarafından birlikte bir kurul oluşturulur.

e)Aynı çalışma alanında birden fazla işverenin bulunması ve bu işverenlerce birden fazla kurulun oluşturulması halinde işverenler, birbirlerinin çalışmalarını etkileyebilecek kurul kararları hakkında diğer işverenleri bilgilendirir.

(3)İş sağlığı ve güvenliği kurullarının oluşumu, çalışma yöntemleri, ödev, yetki ve yükümlülükleri Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca 18/01/2013 tarih ve 28532 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulları Hakkında Yönetmelik’te düzenlenmiştir.

(4)İş sağlığı ve güvenliği kurulları aşağıda belirtilen kişilerden oluşur:

a)İşveren veya işveren vekili

b)İş güvenliği uzmanı

c)İş yeri hekimi

d)İnsan kaynakları, personel, sosyal işler veya idari ve mali işleri yürütmekle görevli bir kişi

e)Bulunması halinde sivil savunma uzmanı

f)Bulunması halinde formen, ustabaşı veya usta

g)Çalışan temsilcisi, iş yerinde birden çok çalışan temsilcisi olması halinde baş temsilci

(5)Kurulun başkanı işveren veya işveren vekili, kurulun sekreteri ise iş güvenliği uzmanıdır. İş güvenliği uzmanının tam zamanlı çalışma zorunluluğu olmayan iş yerlerinde ise kurul sekreteryası; insan kaynakları, personel, sosyal işler veya idari ve mali işleri yürütmekle görevli bir kişi tarafından yürütülür.

(6)Bu maddenin dördüncü fıkrasının (b), (c), (d) ve (e) bentlerinde gösterilen üyeler işveren veya işveren vekili tarafından atanırlar.

(7)Birden fazla iş güvenliği uzmanı ve iş yeri hekiminin bulunduğu iş yerlerinde işveren tarafından görevlendirme yapılır. O iş yerinin tehlike sınıfına uygun uzmanlar arasından birisi görevlendirilir.

(8)Bu maddenin dördüncü fıkrasının (e) bendinde belirtilen üye; iş yerindeki formen, ustabaşı veya ustaların yarısından fazlasının katılacağı toplantıda açık oyla seçilir. Seçimle belirlenememesi halinde işveren tarafından atanır.

(9)Bu maddenin dördüncü fıkrasının (f) ve (g) bentlerinde sözü geçen kurul üyelerinin aynı usullerle yedekleri seçilir.

(10)Bu maddenin ikinci fıkrasının (d) bendine göre kurulacak kurullarda üyeler ve kurul sekreteri asıl işveren ve alt işveren tarafından ortak kararla atanır.

Kurulun görev ve yetkileri şunlardır;

a)İş yerinin niteliğine uygun bir iş sağlığı ve güvenliği iç yönerge taslağı hazırlamak, işverenin veya işveren vekilinin onayına sunmak ve yönergenin uygulanmasını izlemek, izleme sonuçlarını rapor haline getirip alınması gereken tedbirleri belirlemek ve kurul gündemine almak

b)İş sağlığı ve güvenliği konularında o iş yerinde çalışanlara yol göstermek

c)İş yerinde iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin tehlikeleri ve önlemleri değerlendirmek, tedbirleri belirlemek, işveren veya işveren vekiline bildirimde bulunmak

d)İş yerinde meydana gelen her iş kazasında ve iş yerinde meydana gelen ancak iş kazası olarak değerlendirilmeyen, iş yerini ya da iş ekipmanlarını zarara uğratma potansiyeli olan olaylarda veya meslek hastalığında yahut iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili bir tehlike halinde

gerekli araştırma ve incelemeyi yapmak, alınması gereken tedbirleri bir raporla tespit ederek işveren veya işveren vekiline vermek

e) İş yerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitim ve öğretimini planlamak, bu konu ve kurallarla ilgili programları hazırlamak, işveren veya işveren vekilinin onayına sunmak ve bu programların uygulanmasını izlemek ve eksiklik görülmesi halinde geri bildirimde bulunmak

f) İş yerinde yapılacak bakım ve onarım çalışmalarında gerekli güvenlik tedbirlerini planlamak ve bu tedbirlerin uygulamalarını kontrol etmek

g) İş yerinde yangın, doğal afet, sabotaj ve benzeri tehlikeler için alınan tedbirlerin yeterliliğini ve ekiplerin çalışmalarını izlemek

h) İş yerinin iş sağlığı ve güvenliği durumuyla ilgili yıllık bir rapor hazırlamak, o yılki çalışmaları değerlendirmek, elde edilen tecrübeye göre ertesi yılın çalışma programında yer alacak hususları değerlendirerek belirlemek ve işverene teklifte bulunmak

i) 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun 13. maddesinde belirtilen çalışmaktan kaçınma hakkı talepleri ile ilgili acilen toplanarak karar vermek

j) İş yerinde teknoloji, iş organizasyonu, çalışma şartları, sosyal ilişkiler ve çalışma ortamı ile ilgili faktörlerin etkilerini kapsayan tutarlı ve genel bir önleme politikası geliştirmeye yönelik çalışmalar yapmak

(11) Kurul üyelerinin bu yönetmelikle kendilerine verilen görevleri yapmalarından dolayı hakları kısıtlanamaz, kötü davranış ve muameleye maruz kalamazlar.

Çalışma Usulleri

MADDE 7–(1) Kurul; inceleme, izleme ve uyardıyı öngören bir düzen içinde ve aşağıdaki esasları göz önünde bulundurarak çalışır:

a) Kurullar ayda en az bir kere toplanır. Ancak kurul, iş yerinin tehlike sınıfını dikkate alarak tehlikeli iş yerlerinde bu sürenin iki ay, az tehlikeli iş yerlerinde ise üç ay olarak belirlenmesine karar verebilir.

b) Toplantının gündemi, yeri, günü ve saati toplantıdan en az kırk sekiz saat önce kurul üyelerine bildirilir. Gündem, sorunların ve varsa iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin projelerin önem sırasına göre belirlenir. Kurul üyeleri gündemde değişiklik isteyebilirler. Bu istek kurulca uygun görüldüğünde gündem buna göre değiştirilir.

c) Ölümlü, uzuv kayıplı veya ağır iş kazası halleri veya özel bir tedbiri gerektiren önemli hallerde kurul üyelerinden herhangi biri kurulu olağanüstü toplantıya çağırabilir. Bu konudaki tekliflerin kurul başkanına veya sekreterine yapılması gerekir. Toplantı zamanı, konunun ivedilik ve önemine göre tespit olunur.

d) Kurul toplantılarının günlük çalışma saatleri içinde yapılması asıldır. Kurulun toplantılarında geçecek süreler günlük çalışma süresinden sayılır.

e) Kurul, üye tam sayısının salt çoğunluğu ile işveren veya işveren vekili başkanlığında toplanır ve katılanların salt çoğunluğu ile karar alır. Çekimser oy kullanılamaz. Oyların eşitliği halinde başkanın oyu kararı belirler. Çoğunluğun sağlanmadığı veya başka bir nedenle toplantının yapılmadığı hallerde durumu belirten bir tutanak düzenlenir.

f) Her toplantıda görüşülen konularla ilgili alınan kararları içeren bir tutanak düzenlenir. Tutanak, toplantıya katılan başkan ve üyeler tarafından imzalanır. İmza altına alınan kararlar, herhangi bir işleme gerek kalmaksızın işverene bildirilmiş sayılır. İmzalı tutanak ve kararlar sırasıyla özel dosyasında saklanır.

g) Toplantıda alınan kararlar gereği yapılmak üzere ilgililere duyurulur. Ayrıca çalışanlara duyurulması faydalı görülen konular iş yerinde ilan edilir.

h) Her toplantıda, önceki toplantıya ilişkin kararlar ve bunlarla ilgili uygulamalar hakkında başkan veya kurulun sekreteri tarafından kurula gerekli bilgi verilir ve gündeme geçilir.

(2) Kurulca iş yerinde ilan edilen kararlar, işverenleri ve çalışanları bağlar.

(3) Kurul, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun 13. maddesinde belirtilen

çalışmaktan kaçınma hakkı taleplerinde birinci fıkranın (a) bendine göre belirlenen süre dikkate alınmaksızın acilen toplanır. Toplantıda alınan karar, çalışan ve çalışan temsilcisine yazılı olarak tebliğ edilir.

İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri

MADDE 8-(1)İşverenler, devamlı olarak en az elli çalışan çalıştırdıkları iş yerlerinde alınması gereken iş sağlığı ve güvenliği önlemlerinin belirlenmesi ve uygulanmasının izlenmesi, iş kazası ve meslek hastalıklarının önlenmesi, çalışanların ilk yardım ve acil tedavi ile koruyucu sağlık ve güvenlik hizmetlerinin yürütülmesi amacıyla, iş yerindeki çalışan sayısı, iş yerinin niteliği ve işin tehlike sınıf ve derecesine göre;

- a)İş yeri sağlık ve güvenlik birimi oluşturmakla,
- b)Bir veya birden fazla iş yeri hekimi ile gereğinde diğer sağlık personelini görevlendirmekle,
- c)Tehlike sınıfına uygun sertifikalı iş güvenliği uzmanı görevlendirmekle yükümlüdürler.

(2)İşveren;

- a)İş sağlığı ve güvenliği hizmetleri ile ilgili görevlendirilen personelin etkin bir şekilde çalışması amacıyla gerekli kolaylığı sağlamak ve bu hususta planlama ve düzenleme yapmakla,
- b)İSGB personelinin iş birliği içinde çalışmasını sağlamakla,
- c)Sağlık ve güvenlikle ilgili konularda çalışanların görüşlerini alarak katılımlarını sağlamakla,

d)İSGB de görev yapan kişiler ile bunların çalışma saatleri, görev, yetki ve sorumlulukları konusunda çalışanları veya temsilcilerini bilgilendirmekle,

e)İş yeri hekimi ile iş güvenliği uzmanlarının görevlerini yerine getirebilmeleri için bakanlıkça belirlenen sürelerden az olmamak kaydı ile yeterli çalışma süresini sağlamakla,

f)Başka bir iş yerinden kendi iş yerine çalışmak üzere gelen çalışanların sağlık bilgilerine İSGB birimlerinin ulaşabilmesini sağlamakla,

g)İş sağlığı ve güvenliği mevzuatı gereği, yükümlü olduğu kayıt ve bildirimleri İSGB ile iş birliği içerisinde yapmakla yükümlüdür.

(3)İşveren, çalışanların kişisel sağlık dosyalarını, işten ayrılma tarihinden itibaren on yıl süreyle saklamak zorundadır. Çalışma ortamından kaynaklanan hastalıkların yükümlülük süresinin Sosyal Güvenlik Kurumu Yüksek Sağlık Kurulu Başkanlığının vereceği karara göre on yılı aşması halinde, evraklar belirlenen yeni süreye uygun olarak saklanır. Çalışanın iş yerinden ayrılarak başka bir iş yerinde çalışmaya başlaması halinde yeni işveren çalışanın kişisel sağlık dosyasını talep eder, önceki işveren dosyanın bir örneğini onaylayarak gönderir.

(4)İş yeri hekimi veya iş güvenliği uzmanının onaylı deftere iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin yazacağı tedbir ve önerilerin yerine getirilmesinden ve defterin imzalanması ve düzenli tutulmasından işveren veya işveren vekili sorumludur. Onaylı defter; seri numaralı ve kendinden kopyalı olur ve İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğüne, iş yerinin bağlı olduğu Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının ilgili bölge müdürlüğüne veya notere her sayfası onaylatılır.

Defterin aslı işveren, suretleri ise iş yeri hekimi ve/veya iş güvenliği uzmanı tarafından muhafaza edilir. Bu defterin istenmesi halinde iş müfettişlerine gösterilmesi zorunludur.

(5)İş yerlerinde görevlendirilen iş yeri hekimi ve iş güvenliği uzmanı ile hizmet alınan kurumların, İş Kanunu'na göre geçerli yetki belgesine sahip olmalarından işveren sorumludur.

(6)Çalışanlar; sağlık ve güvenliklerini etkileyebilecek tehlikeleri iş sağlığı ve güvenliği kuruluna, kurulun bulunmadığı iş yerlerinde ise işveren veya işveren vekiline bildirerek durumun tespit edilmesini ve gerekli tedbirlerin alınmasını talep edebilir.

(7)Çalışanlar, iş yerinde yürütülecek iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin amaç ve usulleri konusunda haberdar edilir ve elde edilen verilerin kullanılması ile ilgili bilgilendirilirler.

(8)Çalışanlar, işverene karşı yükümlülükleri saklı kalmak şartıyla iş yerinde sağlık ve güvenliğin korunması ve geliştirilmesi için;

a)İş yeri hekimi, iş güvenliği uzmanı, işveren veya işveren vekili tarafından verilen iş sağlığı ve güvenliğiyle ilgili talimatlara uymakla,

b)İSGB birimlerinin yapacağı çalışmalarda iş birliği yapmakla,

c)İş sağlığı ve güvenliği konularına ilişkin çalışmalara, sağlık muayenelerine, bilgilendirme ve eğitim programlarına katılmakla,

d)Makine, tesisat ve kişisel koruyucu donanımlarını verilen talimatlar doğrultusunda ve amacına uygun olarak kullanmakla yükümlüdürler.

(9)İş sağlığı ve güvenliği hizmetleri ve eğitimleri çalışanlara mali yük getirmeyecek şekilde ve dinlenme süreleri dışında düzenlenir. Eğitimlerde geçen süre çalışma süresinden sayılır.

İş Yeri Sağlık ve Güvenlik Birimi

MADDE 9-(1)İSGB, en az bir iş yeri hekimi ile iş yerinin tehlike sınıfına uygun belgeye sahip en az bir iş güvenliği uzmanının görevlendirilmesi ile oluşturulur. Bu birimde işveren, diğer sağlık personeli de görevlendirebilir.

(2)İş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin yürütülmesi amacıyla işveren tarafından iş yerlerinde kurulacak olan iş sağlığı ve güvenliği birimlerinde aşağıdaki şartlar sağlanır:

a)İSGB, iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin yürütülmesine ve çalışan personel sayısına uygun büyüklükte bir yerde kurulur. Bu birimin asıl işin yürütüldüğü mekanda ve giriş katta kurulması esastır.

b)Bu birimlerde sekizer metrekareden az olmamak üzere bir iş güvenliği uzmanı odası ile iş yeri hekimi tarafından kullanılmak üzere bir muayene odası ve 12 metrekareden az olmamak üzere bir ilk yardım ve acil müdahale odası bulunur. Tam zamanlı görevlendirilecek her iş yeri hekimi ve iş güvenliği uzmanı için aynı şartlarda ayrı birer oda tahsis edilir.

c)İSGB'ler ek-1'de belirtilen araç ve gereçler ile donatılır ve iş yerinde çalışanların acil durumlarda en yakın sağlık birimine ulaştırılmasını sağlamak üzere uygun araç bulundurulur.

(3)İSGB'nin bölümleri aynı alanda bulunur ve bu alan çalışanlar tarafından kolaylıkla görülebilecek şekilde işaretlenir.

(4)İSGB, iş yerlerinde sağlıklı ve güvenli bir çalışma ortamı oluşturmak amacıyla;

a)İş yerinde sağlık ve güvenlik risklerine karşı yürütülecek her türlü koruyucu, önleyici ve düzeltici faaliyeti kapsayan çalışma ortamı gözetiminden,

b)Çalışanların sağlığını korumak ve geliştirmek amacı ile çalışanlara verilecek sağlık gözetiminden,

c)Çalışanların iş sağlığı ve güvenliği eğitimleri ve bilgilendirilmelerinden,

d)İş yerinde kaza, yangın, doğal afet ve bunun gibi acil müdahale gerektiren durumların belirlenmesi; acil durum planının hazırlanması; ilk yardım ve acil müdahale bakımından yapılması gereken uygulamaların organizasyonu ve ilgili diğer birim, kurum ve kuruluşlarla iş birliği yapılmasından,

e)Çalışma ortamının gözetimine ve çalışanların sağlık gözetimine ait bütün bilgilerin kayıt altına alınmasından,

f)Çalışanların yaptıkları işler, iş yerinde yapılan risk değerlendirme sonuçları ve maruziyet bilgileri ile işe giriş muayeneleri, periyodik sağlık muayeneleri sonuçları ve iş kazaları ile meslek hastalıkları kayıtlarının, iş yerindeki kişisel sağlık dosyalarında gizlilik ilkesine uyularak saklanmasından sorumludurlar.

(5)İSGB bu hizmetlerin sağlanması sırasında işin normal akışını aksatmamaya özen gösterirler.

(6)İSGB; işverenin, çalışanların ve bulunması halinde iş sağlığı ve güvenliği kurulunun, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili kayıt ve istatistiklere ulaşabilmesini sağlar.

(7)İSGB'lerde iş yeri hekimi ve iş güvenliği uzmanı görevlendirilmesi durumunda bu

kişilerle işveren arasında sözleşme imzalanır.

(8) Kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan iş yeri hekimi ve iş güvenliği uzmanları için görevlendirme belgeleri düzenlenir.

(9) İş yerinin çalışanı olan iş güvenliği uzmanına, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili çalışmalarını yaptığı süre içinde başka görev verilemez.

(10) İş sağlığı ve güvenliği hizmetleri ile ilgili yıllık çalışma planı, İSGB tarafından hazırlanır ve işverene sunulur. Onaylanan plan iş yerinde ilan edilir ve bir nüshası işverence muhafaza edilir.

(11) İSGB; çalışma ortamının gözetimi ve sağlık gözetimi ile ilgili çalışmalarını kaydeder ve yıllık değerlendirme raporu hazırlayarak işverene, bulunması halinde iş sağlığı ve güvenliği kuruluna ve yazılı ve elektronik ortamda Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına gönderirler.

İş Yeri Hekimlerinin Görevleri

MADDE 10-(1) Rehberlik ve danışmanlık;

a) Bulunması halinde iş sağlığı ve güvenliği kuruluna katılarak çalışma ortamı gözetimi ve çalışanların sağlık gözetimi ile ilgili danışmanlık yapmak ve alınan kararların uygulanmasını izlemek,

b) Kantin, yemekhane, yatakhane, kreş ve emzirme odaları ile soyunma odaları, duş ve tuvaletlerin bakımı ve temizliği konusunda gerekli kontrolleri yaparak tavsiyelerde bulunmak,

c) İş sağlığı, hijyen, toplu koruma yöntemleri ve kişisel koruyucu donanımlar konularında tavsiyede bulunmak,

d) İş yerinde iş sağlığı ve güvenliğinin geliştirilmesi amacıyla gerekli aktiviteler konusunda işverene tavsiyelerde bulunmak,

e) İş sağlığı ve güvenliği çalışmalarını kapsamında iş yerinde periyodik incelemeler yapmak ve risk değerlendirme çalışmalarına katılmak,

f) İş yerinde sağlığa zararlı risklerin değerlendirilmesi ve önlenmesi ile ilgili mevzuata göre yapılması gereken koruyucu sağlık muayenelerini yapmak,

g) Sağlık sorunları nedeniyle işe devamsızlık durumları ile iş yerinde olabilecek sağlık tehlikeleri arasında bir ilişkinin olup olmadığını tespit etmek, gerektiğinde çalışma ortamı ile ilgili ölçümler yapılmasını sağlayarak alınan sonuçların çalışanların sağlığı yönünden değerlendirmesini yapmak, işin yürütümünde ergonomik ve psikososyal riskler açısından çalışanların fiziksel ve zihinsel kapasitelerini dikkate alarak iş ile çalışanların uyumunu sağlamak ve çalışma ortamındaki stres faktörlerinden korunmaları için araştırmalar yapmaktır.

(2) Sağlık gözetimi;

a) Gece postaları da dahil olmak üzere çalışanların sağlık gözetimini yapmak, çalışanların işe giriş ve periyodik sağlık muayenelerini iş sağlığı ve güvenliği mevzuatında belirtilen aralıklarla düzenlemek ve iş yerinde muhafaza etmek,

b) Sağlık sorunları nedeniyle işe devamsızlık durumlarında işe dönüş muayenesi yaparak eski işinde çalışması sakıncalı bulunanların mevcut sağlık durumlarına uygun bir işte çalıştırılmasını tavsiye etmek,

c) Hassas risk grupları, meslek hastalığı tanısı veya şüphesi olanlar, kronik hastalığı olanlar, madde bağımlılığı olanlar, birden fazla iş kazası geçirmiş olanlar gibi çalışanların, uygun işe yerleştirilmeleri için gerekli koruyucu sağlık muayenelerini yaparak rapor düzenlemek,

d) Bulaşıcı hastalıkların kontrolü için yayılmayı önleme ve bağışıklama çalışmaları yapmak, portör muayenelerinin yapılmasını sağlamak,

e) Sağlık gözetimi sonuçlarına göre, bulunması halinde iş güvenliği uzmanı ile iş birliği içinde çalışma ortamının gözetimi kapsamında gerekli ölçümlerin yapılmasını önermek, ölçüm sonuçlarını değerlendirmek,

f) Sağlık gözetimi konusunda çalışanları bilgilendirmek ve onların rızasını almak, sağlık riskleri ve yapılan sağlık muayeneleri konusunda çalışanları yeterli ve uygun şekilde

bilgilendirmek,

g)Gerekli laboratuvar tetkikleri, radyolojik muayeneler ve portör muayenelerini yaptırmak, bulaşıcı hastalıkların kontrolünü sağlamak, bağışıklama çalışmaları yapmak, iş yeri ve eklentilerinin genel hijyen şartlarını sürekli izleyip denetlemek,

h)Yıllık çalışma planını bulunması halinde iş güvenliği uzmanı ile iş birliği yaparak hazırlamak, iş yerindeki sağlık gözetimi ile ilgili çalışmaları kaydetmek, yıllık değerlendirme raporunu hazırlayarak elektronik ortamda Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına göndermektir.

(3)Eğitim ve bilgilendirme;

a)İş yerinde ilk yardım ve acil müdahale hizmetlerinin organizasyonu ve personelin eğitiminin sağlanması çalışmalarını ilgili mevzuat doğrultusunda yürütmek,

b)İş sağlığı, hijyen ve ergonomi alanlarında bilgi ve eğitim sağlanması için ilgili taraflarla iş birliği yapmak,

c)İş yeri yöneticilerine, iş sağlığı ve güvenliği kurulu üyelerine, çalışanları ve temsilcilerine genel sağlık konularında eğitim vermek ve bu eğitimlerin sürekliliğini sağlamak,

d)Bağımlılık yapan maddelerin kullanımının zararları konusunda iş yerinde eğitim vermektir.

(4)İlgili birimlerle iş birliği;

a)İş sağlığı ve güvenliği alanında yapılacak araştırmalara katılmak,

b)İş kazasına uğrayan veya meslek hastalığına yakalanan çalışanların rehabilitasyonu konusunda iş yerindeki ilgili birimlerle, meslek hastalığı tanısında yetkili hastaneler ile iş birliği içinde çalışmak,

c)İş kazaları ve meslek hastalıklarının analizi ile iş uygulamalarının iyileştirilmesine yönelik programların geliştirilmesi çalışmalarına katılmak,

d)Yeni teknoloji ve donanımın sağlık açısından değerlendirilmesi ve test edilmesi gibi mevcut uygulamaların iyileştirilmesine yönelik programların geliştirilmesi çalışmalarına katılmak,

e)Bulunması halinde iş güvenliği uzmanı ile iş birliği içinde yıllık çalışma planını ve yıllık değerlendirme raporunu hazırlamak,

f)Yöneticilere, bulunması halinde iş sağlığı ve güvenliği kurulu üyelerine ve işverenlere genel sağlık, iş sağlığı ve güvenliği, hijyen, kişisel koruyucu donanımlar ve toplu korunma yöntemleri konularında bilgi ve eğitim verilmesi için ilgili taraflarla iş birliği yapmaktır.

İş Yeri Hekimlerinin Yetkileri

MADDE 11-(1)İş yeri hekiminin yetkileri aşağıda belirtilmiştir:

a)İş yeri bina ve eklentilerinde, çalışma metot ve şekillerinde veya iş ekipmanında, çalışanlar açısından yakın ve hayati tehlike oluşturan bir husus tespit ettiğinde işverene bildirmek, gerekli tedbirler işveren tarafından alınmadığı takdirde durumu bakanlığa rapor etmek

b)İş yerinde belirlediği yakın ve hayati tehlike oluşturan hususun acil müdahale gerektirmesi halinde işveren veya işveren vekilinin onayını almak kaydıyla işi geçici olarak durdurmak

c)Görevi gereği iş yerinin bütün bölümlerinde iş sağlığı ve güvenliği konusunda inceleme ve araştırma yapmak, gerekli bilgi ve belgelere ulaşmak ve çalışanlarla görüşmek

d)Görevinin gerektirdiği konularda işvereni bilgilendirerek ilgili kurum veya kuruluşlar ile iletişime geçmek ve iş yerinin iç düzenlemelerine uygun olarak iş birliği yapmak

e)Tam süreli iş sözleşmesi ile görevlendirilen iş yeri hekimleri çalıştıkları iş yeri ile ilgili mesleki gelişmelerini sağlamaya yönelik eğitim, seminer ve panel gibi organizasyonlara katılma hakkına sahiptir. Bu gibi organizasyonlarda geçen sürelerden bir yıl içerisinde toplam beş iş günü kadarı çalışma süresinden sayılır ve bu süreler sebebiyle iş yeri hekiminin ücretinden herhangi bir kesinti yapılamaz.

(2)İş yeri hekimleri, bu yönergede belirtilen görevlerini yaparken işin normal akışını mümkün olduğu kadar aksatmamak ve verimli bir çalışma ortamının sağlanmasına katkıda bulunmak; işverenin ve iş yerinin meslek sırları, ekonomik ve ticari durumları hakkındaki bilgiler ile çalışanın kişisel sağlık dosyasındaki bilgileri gizli tutmakla yükümlüdürler.

(3)İş yeri hekimi, görevlendirildiği iş yerinde yapılan çalışmalara ilişkin tespit ve tavsiyelerini onaylı deftere yazmak ve bulunması halinde ve gerektiği durumlarda iş güvenliği uzmanı ile birlikte eş zamanlı imzalamak ve suretlerini saklamak zorundadır. Onaylı defter; iş yeri hekimi ile işveren veya işveren vekilince, bulunması halinde ve gerektiğinde iş güvenliği uzmanı ile eş zamanlı olarak imzalanır. Defterin imzalanmaması veya düzenli tutulmamasından işveren veya işveren vekili sorumludur.

Diğer Sağlık Personelinin Görevleri

MADDE 12-Diğer sağlık personelinin görevleri aşağıda belirtilmiştir:

a)İş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin planlanması, değerlendirilmesi, izlenmesi ve yönlendirilmesinde iş yeri hekiminin talimatları doğrultusunda çalışmak, veri toplamak ve gerekli kayıtları tutmak

b)Çalışanların sağlık ve çalışma öykülerini işe giriş/periyodik muayene formuna yazmak ve iş yeri hekimi tarafından yapılan fizik muayene sırasında hekime yardımcı olmak

c)İlk yardım hizmetlerinin organizasyonu ve yürütümünde iş yeri hekimi ile birlikte çalışmak

d)Çalışanların sağlık eğitiminde görev almak

İş Güvenliği Uzmanlarının Görevleri

MADDE 13-(1)Rehberlik ve Danışmanlık:İş yerinde yapılan çalışmalar ve yapılacak değişikliklerle ilgili olarak tasarım, makine ve diğer teçhizatın durumu, bakımı, seçimi ve kullanılan maddeler de dahil olmak üzere işin planlanması, organizasyonu ve uygulanması, kişisel koruyucu donanımların seçimi, temini, kullanımı, bakımı, muhafazası ve test edilmesi konularının, iş sağlığı ve güvenliği mevzuatına ve genel iş güvenliği kurallarına uygun olarak sürdürülmesini sağlamak için işverene tavsiyelerde bulunmaktır.

(2)**Risk Değerlendirmesi:**Risk değerlendirmesinin yapılmasını sağlamak gerekli çalışmaları planlayarak alınacak sağlık ve güvenlik önlemleri konusunda işverene önerilerde bulunmak ve takibini yapmaktır.

(3)**Çalışma Ortamı Gözetimi:**Çalışma ortamının gözetimini yapmak, iş yerinde iş sağlığı ve güvenliği yönünden yapılması gereken periyodik bakım, kontrol ve ölçümleri planlamak ve uygulanmasını kontrol etmek, iş yerinde kaza, yangın veya patlamaların önlenmesi için mevzuata uygun çalışmalar yapmak ve uygulamaları takip etmek, doğal afet, kaza, yangın veya patlama gibi durumlar için acil durum planlarının hazırlanmasını sağlamak, periyodik olarak eğitimleri ve tatbikatları yaptırmak, acil durum planı doğrultusunda hareket edilmesini sağlamaktır.

(4)**Eğitim, Bilgilendirme ve Kayıt:**İş güvenliği eğitimlerini ilgili mevzuata uygun olarak planlamak ve uygulamak, çalışma ortamının gözetimi ile ilgili çalışmaları kaydetmek ve yıllık değerlendirme raporunu iş yeri hekimi ile iş birliği yaparak hazırlamaktır.

(5)**İlgili Birimlerle İş Birliği:**İş yeri hekimi ile iş birliği yaparak iş kazaları ve meslek hastalıkları ile ilgili değerlendirme yapmak, tehlikeli olayın tekrarlanmaması için inceleme ve araştırma yaparak gerekli önleyici faaliyet planlarını hazırlamak ve uygulamaların takibini yapmak, iş yeri hekimi ile iş birliği yaparak yıllık çalışma planını hazırlamaktır.

(6)**İş Güvenliği Uzmanının Yetkileri:**a)İş yeri bina ve eklentilerinde, çalışma metot ve şekillerinde veya iş ekipmanında çalışanlar açısından yakın ve hayati tehlike oluşturan bir husus tespit ettiğinde işverene bildirmek, gerekli tedbirler işveren tarafından alınmadığı takdirde durumu bakanlığa rapor etmek

b)İş yerinde belirlediği yakın ve hayati tehlike oluşturan bir hususun acil müdahale gerektirmesi halinde işveren veya işveren vekilinin onayını almak kaydıyla geçici olarak işi

durdurmak

c)Görevi gereği iş yerinin bütün bölümlerinde iş sağlığı ve güvenliği konusunda inceleme ve araştırma yapmak, gerekli bilgi ve belgelere ulaşmak ve çalışanlarla görüşmek

d)Görevinin gerektirdiği konularda, işverenin bilgisi dahilinde ilgili kurum ve kuruluşlarla iletişime geçmek ve iş yerinin iç düzenlemelerine uygun olarak iş birliği yapmak

e)Tam süreli iş sözleşmesi ile görevlendirilen iş güvenliği uzmanları, çalıştıkları iş yeri ile ilgili mesleki gelişmelerini sağlamaya yönelik eğitim, seminer ve panel gibi organizasyonlara katılma hakkına sahiptir. Bu gibi organizasyonlarda geçen sürelerden bir yıl içerisinde toplam beş iş günü kadarı çalışma süresinden sayılır ve bu süreler sebebiyle iş güvenliği uzmanının ücretinden herhangi bir kesinti yapılamaz.

7)İş Güvenliği Uzmanının Yükümlülükleri:a)İş güvenliği uzmanları, bu yönergede belirtilen görevlerini yaparken işin normal akışını mümkün olduğu kadar aksatmamak ve verimli bir çalışma ortamının sağlanmasına katkıda bulunmak; işverenin ve iş yerinin meslek sırları, ekonomik ve ticari durumları ile ilgili bilgileri gizli tutmakla yükümlüdürler.

b)İş güvenliği uzmanı, görevlendirildiği iş yerinde yapılan çalışmalara ilişkin tespit ve tavsiyelerini onaylı deftere yazmak ve iş yeri hekimi ile beraber suretlerini saklamak zorundadır.

c)İkinci fıkrada belirtilen onaylı defter, iş güvenliği uzmanı ile işveren veya işveren vekilince gerektiğinde iş yeri hekimi ile eş zamanlı olarak imzalanır. Defterin imzalanmaması veya düzenli tutulmamasından işveren veya işveren vekili sorumludur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM Genel İş Sağlığı ve Güvenliği Kuralları

MADDE 14-(1)Genel İş Sağlığı ve Güvenliği Kuralları: Vakıfbank Ortaokulu Müdürlüğü bünyesinde çalışan tüm personelin çalışma süresince uyması zorunlu iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili genel kurallar aşağıda belirtilmiştir. Tüm çalışanların bu kurallar çerçevesinde çalışması ve olası güvensiz ve sağlıksız koşulların derhal ilgili birim amirine bildirilmesi zorunludur. İş yerinin kapalı ve açık sınırlarında;

a)İş sağlığı ve güvenliği konusunda alınan her türlü önlemlere uyulacaktır.

b)Sağlıklı ve güvenli bir çalışma ortamının tesisi için iş yerinde düzenlenecek olan iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerine sürekli katılım sağlanacak, bu konuda verilen ve duyurulan talimat ve prosedürlere uyulacaktır.

c)İş yerinde duyurulmuş olan güvenlik ve sağlık işaretlerine uygun olarak çalışılacaktır.

d)Her okul kendi sorumluluk alanındaki işaretlemeleri takip edecek ve eksikleri hemen giderecektir.

e)Kendi ve diğer kişilerin sağlık ve güvenliğinin olumsuz etkilenmemesi için azami dikkat gösterilecek ve görevler, işveren tarafından verilen eğitim ve talimatlar doğrultusunda yapılacaktır.

f)İş yerinden mesai saatleri içerisinde işveren/işveren vekilinin bilgisi ve izni olmadan çıkılmayacaktır.

g)Makine, cihaz, araç, gereç, tehlikeli madde, taşıma ekipmanı ve diğer üretim araçları doğru şekilde kullanılacaktır.

h)Zimmetlenmiş ve eğitimi verilen kişisel koruyucu donanımlar doğru kullanılacak ve kullanımdan sonra muhafaza edildiği yere geri konulacaktır.

i)İş yerindeki makine, cihaz, araç, gereç, tesis ve binalardaki güvenlik donanımları, duyuru, talimat ve uyarı levhaları kurallara uygun olarak kullanılacak; bunlar keyfi olarak çıkarılmayacak ve değiştirilmeyecektir.

j)İş yerinde sağlık ve güvenlik için ciddi ve ani bir tehlike olduğu kanaatine varıldığı anda, herhangi bir durumla karşılaşıldığında veya koruma tedbirlerinde bir aksaklık ve eksiklik

görüldüğünde birim amirine, güvenlik birimine, iş güvenliği uzmanına veya sağlık birimine derhal haber verilecektir.

k)Çevreyi tehlikeye düşürecek hal ve tavırlarda kesinlikle bulunulmayacaktır; ayrıca yapılan işler, işin tekniğine uygun olacak ve güvenlik en üst düzeyde tutulacaktır.

l)İşveren tarafından güvenli çalışma ortam ve koşullarının sağlanması ve yapılan işlerde sağlık ve güvenlik yönünden risklerin önlenmesinde, işveren veya sağlık ve güvenlik temsilcisi ile mevzuat uygulamaları doğrultusunda iş birliği yapılacaktır.

m)İş yerine sarhoş veya uyuşturucu madde almış olarak gelinmeyecek ve iş yerinde alkollü içki veya uyuşturucu madde kullanılmayacaktır.

n)İş yerinde ziyaretçilerin izinsiz ve/veya refakatsiz olarak bulunmaları engellenecektir.

o)Belirli yerlere asılmış veya konulmuş olan "Sigara içilmez." levhaları mahallinde sigara içmek ayrıca patlayıcı ve yanıcı malzemenin bulunduğu yerlere yanıcı madde ile yaklaşmak, buralarda sigara içmek kesinlikle yasaktır. Yanıcı ve patlayıcı madde olan benzin, alkol ve diğer sıvı maddeler bina dışında açık bir yerde bulunsalar dahi burada sigara içmek, bunlara ateşle yaklaşmak yasaktır.

p)İş yerinde girilmesi yasaklanmış bölgelere, elektrik pano odalarına, kompresör odasına, jeneratör odasına, gizlilik arz eden odalara izin verilmeden girilmeyecektir.

r)Elektrikle ilgili olarak;

1)Elektrik ile ilgili her türlü arıza elektrikçilere bildirilecek, arızaya kesinlikle müdahale edilmeyecek, arıza giderilinceye kadar çalışma yapılmayacaktır.

2)Elektrikli cihazlar, uzatma kabloları ve seyyar lambalar toprak hatsız kullanılmayacaktır.

3)Elektrikçiler tarafından panoların önüne konulan izole halılar hiçbir şekilde kaldırılmayacaktır.

4)Makine ve teçhizatlarda; işletme, temizlik ve bakım, onarım çalışmalarında ilgili veya dolaylı sistemlerin elektrik enerjisini kestirip yazılı teyidi alınmadan çalışma yapılmayacaktır.

5)Kullanılmakta olunan seyyar lambada, seyyar uzatma kablosunda, elektrikle çalışan cihazların kablo, fiş, anahtarında bozulma, yıpranma, kabloda aşınma ve benzeri görüldüğünde bunlar kesinlikle kullanılmayacaktır, elektrikçilere haber verilecektir.

6)Seyyar elektrik kabloları su, kimyasal madde ve benzerleri içinden geçirilmeyecektir.

7)Seyyar kabloların serilmesi ve toplanması işlemleri kabloda enerji varken kesinlikle yapılmayacaktır.

s)Bakım, onarım, arıza gibi işler hemen bakım ekibine bildirilecek, kesinlikle müdahale edilmeyecektir.

t)Çalışan makine ve cihazlar durdurulmadan kesinlikle temizlik, bakım, onarım işleri yapılmayacaktır.

u)Çalışma alanları daima temiz, tertipli ve düzenli tutulacaktır.

v)İş yeri duyuru panolarında iş sağlığı ve güvenliği konularında yapılan her türlü duyuru okunup kurallara uyulacaktır.

1)Birimlerde duyurulmuş olan acil durum ekipleri ve telefonları öğrenilecek, olası acil durumlarda acil durum planlarına uygun olarak hareket edilecektir.

2)Olası acil durumlarda acil çıkış işaretlerine uyulacak, en yakın acil toplanma yerine gidilecektir.

3)Acil çıkış kapılarının önü, arkası ve güzergahları kapatılmayacak ve buralara malzeme bırakılmayacaktır.

4)Yangın söndürme tüp ve hortumları ile elektrik panolarının önüne malzeme bırakılmayacaktır.

5)Görev tanımları ve amirler tarafından verilen görev harici hiçbir iş izin almadan yapılmayacaktır.

6)Sağlık ile ilgili tüm sorunlar işe başlamadan önce amirlere ve iş yeri hekimine

bildirilecektir.

7)İş yerinde asılmış olan güvenlik levhalarına göre gerekli olan kişisel koruyucu malzemeleri kullanılacaktır.

8)Düşme tehlikesi olan ve korkuluk bulunmayan veya korkuluğun yetersiz olan yerlerde çalışılmayacaktır.

9)Makine, ekipman ve cihazlar durdurulmadan bunlara müdahale edilmeyecektir.

10)Kimyasallarla çalışılırken gerekli koruyucular kullanılacaktır.

11)İş yerinde döner aksamli makineler ile çalışma esnasında takı, kravat, bol elbise ve benzeri takılmayacak ve giyilmeyecektir.

12)Forklift, kepçe, vinç ve diğer iş makinaları çalışırken yanına yaklaşılmayacak; en uzak mesafede durulacaktır.

13)Ağır malzemelerin taşınması veya kaldırılması esnasında gerekli teçhizatlar kullanılacaktır.

14)Bozuk ve ıslak zemin için gerekli uyarı levhası konulacaktır.

15)İş güvenliği malzemelerinde yıpranma, bozulma gibi durumlar olması durumunda bunların yenilenmesi veya temin edilmesi için ilgili amirler bilgilendirilecektir.

16)Şüphelenilen kişiler en yakın amire bildirilecektir.

17)İş yerinde çalışılan sürece sivri uçları ve keskin kenarları bulunan malzemeler geliş güzel atılmayacak ve ortalıkta bulundurulmayacaktır.

18)İş yerinde çalışılan sürece kazaya sebep olacak veya çalışanları tehlikeli duruma düşürecek şekilde malzeme istif etmeyecek ve araçlar geliş güzel yerlere bırakılmayacaktır.

19)İş kazasına neden olabileceği için iş yerinde şaka yapılmayacaktır.

20)İş yerinde temizlik veya başka özel amaçlı kullanılacak kimyasal maddelerin malzeme güvenlik bilgi formları ve talimatları okunmadan kullanılması, etkileşimleri bilinmeden başka maddelerle karıştırılması yasaktır.

21)İş yerindeki telefonların iş amacı dışında özel amaçlı kullanımı yasaktır.

y)Ayrıca;

1)İdare tarafından verilmiş olan iş araç ve gereçlerinin işletilme ve kullanılma süresince, çalışanlar tarafından iş sağlığı ve iş güvenliği kurallarına uyulması zorunludur.

2)Çalışanlar; iş sağlığı ve güvenliği yönünden yetersiz, tehlike arz eden acil durumları ilk amirlerine ve/veya iş sağlığı ve güvenliği kuruluna bildirmek zorundadır.

3)İdari veya iş güvenliği yönünden tespit edilmiş olan iş araç ve gereçleri ile makinelerin yerleri ve iş güvenliği kuralları, işveren veya vekillerinin izni olmadan değiştirilemez.

4)İşçi sağlığı ve iş güvenliği konusunda yetkili olmayan kimselerin herhangi bir durumda ve konuda müdahalede bulunmaları kesinlikle yasaktır.

5)Çalışanlar, iş konusunda ilgili amirine kasten yanlış bilgi ve rakam vermemelidir.

6)Makinenin çalışan ve hareket halinde bulunan organlarını ve kısımlarını temizlemek, yağlamak yasaktır. Teknik yönden temizlenmesi zorunlu olan organlar ve kısımlar bile, makine durdurulduktan sonra temizlenmeli ve yağlanmalıdır. Ayrıca ideal ölçüler içinde hazırlanmış yardımcı malzeme veya aparatlar ile öngörülen temizlik veya yağlama işlemi yapılmalıdır.

7)Hareket halindeki araç ve makinelerde ayarlama ve tamir yapmak yasaktır. Araç veya makinenin çalışması esnasında yapılması gereken tamir veya ayarlama var ise işveren vekili, ilgili amir ve çalışan gerekli tedbirleri alacaktır.

8)Hareket halindeki araç ve iş makinelerine binmek veya inmek, aracın içine girmeyerek araca asılı olarak gitmek yasaktır. İnsan taşımaya elverişli olmayan, şoför mahalli dolu olan araçların kasalarına binmek; bunlara asılmak; bunların arkalarına takılmak yasaktır.

9)İş gerekçesi nedeniyle yağlanmış veya yağ akıtan bir malzeme mevcut ise yağın zemine akmaması sağlanmalıdır. Yağlanan yer derhal temizlenmelidir.

10)Zımba, nokta ve keski gibi el aletlerinin darbe nedeniyle baş kısımları deforme olmuş ya da şişmiş ise bunlar düzeltilmeden ve koruyucu gözlük takılmadan kesinlikle

kullanılmamalıdır.

11)Matkap ile delinmesi icap eden parçalar, zorlanma neticesinde eksenleri etrafında daire çizebileceklerinden delme işlemine başlamadan önce muhakkak matkap tahtası üzerinde sabitleştirilmelidir veya delinecek parça zorlama neticesinde ekseni etrafında daire çizmeyecek duruma getirilmelidir.

12)Talaş çıkartan makinelerden el ile talaş toplanması yasaktır.

13)Tozun, talaşın ve benzerlerinin basınçlı hava ile temizlenmesi esnasında etrafta başka kimsenin bulunmamasına dikkat etmek gerekmektedir. Şayet iş mecburiyeti nedeniyle başka kimse varsa, basınçlı havayı o yöne doğru tutmak özellikle yasaktır. Böylece diğer kişilerin püskürtülmüş olan malzeme veya talaştan dolayı yaralanmalarına engel olunmuş olacaktır. Bu işlem sırasında koruyucu gözlük kullanmak mecburidir.

14)Gerektirmedeği takdirde basınçlı havayı kullanmak yasaktır.

15)İş bittikten sonra veya herhangi bir sebepten dolayı çalışan makine terk ediliyorsa, makine muhakkak durdurulmalı ve elektrik akımı kapatılmalıdır.

16)Emniyet ve tertibat sağlanmadan, gerekli önlemler alınmadan elektrikle ilgili çalışma yapmak yasaktır. Ehil olmayan kişiler elektrikle ilgili tamir, bakım, onarım yapamazlar.

17)Yüksek gerilimli elektrik nakledicilere, aparatlara ve elektrikle çalışan makinelere en fazla 5 metre yaklaşılabilir.

18)Elektrik hatlarına dokunmak, geçen kabloları kurcalamak veya sivri uçlu şeyler ile üstüne bastırmak, kablosu eskimiş veya yırtılmış yerleri tutmak yasaktır.

19)Aparatların, el aletlerinin, makine ve tezgahların üzerinde bulunan elektrik merkezlerini açmak; karıştırmak; tamir etmeye çalışmak yasaktır. Bu durumlarda ilk amire bilgi vermek çalışanın başlıca görevidir.

20)Takımlar ve aparatlar rasyonel şekilde ve tertipli olarak yerlerine konmalıdır.

21)Yapı itibariyle tehlike arz eden teçhizatı veya malzemeyi, araç, gereç ve makineyi nakledecek olanlar bu işle görevlendirilmiş olmalıdırlar. Nakil sırasında çalışanın, nakledilen makine, araç veya teçhizatın, trafik emniyeti ve çevre emniyeti de dikkate alınarak gerekli önlemlerinin alınması mecburidir.

22)Herhangi bir yük el ile kaldırılacaksa bütün güç bacak kısımlarına yüklenmeli, ellere ve bilhassa bileklere fazla yük binmesi önlenmelidir. Bel eğilmesi yerine diz kırılarak yük alınmalı ve konulmalıdır.

23)Yükün elle nakliyesi esnasında, bütün yük vücut desteği ve kol yardımı ile yapılmalıdır.

24)El arabaları, eğer başka bir amaç için yapılmamışsa, önden çekilmemeli, arkadan itilmelidir.

25)Yüklerin kaldırılmaları esnasında düşmemeleri için normalden yukarı bir yüksekliğe çıkartılmaması gerektiği ve uygun şartlarda işin yapılması gerektiği unutulmamalıdır.

26)Yüklerin kaldırılmaları esnasında, manevralarda ve kaldırılan yüklerin nakli esnasında yük, çalışanların üzerinden geçirilmemelidir.

27)İş gerekçesi durumları haricinde makinelerin iş emniyeti yönünden kısım veya genel olarak yer değiştirmeleri yasaktır. İş gerekçesi mevzuu bahis olduğu takdirde makinelerin yer değiştirmeleri, azami iş sağlığı ve güvenliği durumları göz önünde tutularak ve en az tehlike arz eden durumlar gerçekleştirildikten sonra yer değiştirme yapmak gerekir.

28)Yüksek dolapların veya yüksek malzemenin üzerine tırmanmak veya buralardan atlamak yasaktır. Yüksek bir yere çıkmak gerekiyorsa gerekli aparat, paraşüt tipi emniyet kemeri, merdiven, sepetli araç ve benzeri kullanılmalıdır.

29)Yüklü pozisyonda bulunan araçların, vinçlerin yanından veya muhtemel çökme veya kaymanın olabileceği yerlerden geçmek; buralarda durmak yasaktır.

30)İçinde basınç kalmadığına tamamen emin olmadan herhangi bir basınçlı makineyi veya cihazı açmak yasaktır.

31)Görevli olmadığı halde benzin, benzol, petrol, motorin, fueloil ve benzerlerinin bulunduğu yerlerde dolaşmak yasaktır.

32)Görevi olmadığı halde parlayıcı, yanıcı ve yakıcı madde ve cihazları, tüpleri, tazyikli hava cihazlarını yahut tesisatlarını karıştırmak kesinlikle yasaktır.

33)Yanıcı ve yakıcı madde dolu kapları taşıırken bunların devrilmesine, kırılmasına ve etrafa zarar vermesine sebep olacak şekilde dikkatsiz çalışmak yasaktır.

34)Amirinin müsaadesi ve bilgisi olmadan içinde gaz bulunması ihtimali olan kazan, baca yolu, tank ve benzeri yerlere girmek veya bu gibi yerlerde kaynak ve tamir işleri yapmak kesinlikle yasaktır.

35)Oksijen ve başka gaz tüplerini ısı yayan bir yerde bırakmak yasaktır.

36)Ellerini ve iş elbiselerini benzin ve benzin gibi tutuşturucu maddelerle temizlemek yasaktır.

37)Çalışanlar, yangın önleme ve söndürme tedbirlerine riayet etmek ve yangın başlangıcını ilk amirine veya itfaiyeye bildirmekle yükümlüdürler.

38)Hendek, çukur ve diğer kazı işlerinin yapıldığı yerlere uygun şekilde payandalar ve korkuluklar yapılacak ve buralara geceleri ışıklı uyarma levhaları konulacaktır.

39)Çalışanlar, idare tarafından tespit edilmiş ve kullanılması hakkında karar verilmiş olan kişisel koruyucu malzemeleri yaptıkları iş gereğince kullanmakla yükümlüdürler (eldiven, baret, gözlük, elektrik kaynağı gözlüğü, maske, ayakkabı, önlük, emniyet kemeri, kulak tıkacı, kulaklık gibi).

40)Kuyu veya diğer yer altı tesislerinde yapılacak bakım ve onarım işlerinde zararlı, zehirleyici, boğucu veya parlayıcı gaz veya sıvıların tehlikeli bir şekilde toplanacakları göz önünde bulundurularak gerekli ve yeterli güvenlik tedbirleri alınacaktır. Bu gibi yerlerde tecrübeli ve usta çalışanlar çalıştırılacak, bunlara uygun kişisel koruma teçhizatı verilecek ve tecrübeli bir veya birden fazla gözlemci görevlendirilecektir.

41)İşletme dahilinde muhtelif yangın tehlikeleri için yapılmış ikaz ve uyarılara riayet etmek gerekir. Yanıcı ve parlayıcı maddelerin bulunduğu yerlere açık ateş ve alevle yaklaşmak, buralarda kıvılcım çıkartan araç ve gereç kullanmak, sigara içmek kesinlikle yasaktır.

42)İşverenler tarafından işin iş sağlığı ve güvenliği açısından emniyetli biçimde yapılabilmesi için yeterli personel, ekipman, araç ve gereç temin edilecektir.

43)Arazi çalışmalarında emniyet şeridi, uyarı tabelası, yol levhaları, çalışma bilgi tabelası gibi uyarıcı ikaz ve işaretlemeler mutlaka yapılacak; bu konuya azami özen gösterilecektir.

44)Şoför, operatör ve arazide çalışan ekipler; kendisini, diğer çalışanları, aracı ve/veya iş makinesini ve özellikle çevreyi tehlikeye sokacak davranışlarda bulunamazlar.

z)Bunlara ilave olarak;

1)İş yerlerinde bulunan topraklama, paratoner, elektrik tesisatlarının en az yılda bir bakımı ve periyodik kontrolü yapılmalıdır. Görevli elektrikçiler tarafından elektrik tesisatı periyodik kontrol belgesi, topraklama tesisatı ölçüm raporu ve paratoner tesisatı periyodik kontrol belgeleri düzenlenip iş yerinde muhafaza edilecektir.

2)İş yerlerinde bulunan basınçlı kapların kontrol ve deneyleri; görevli makine mühendisi tarafından imalinin bitiminden sonra ve monte edilip kullanılmaya başlanmadan önce veya yapılan değişiklik ve büyük onarımlardan sonra, en az üç ay kullanılmayıp yeniden servise girmeleri halinde ise tekrar kullanılmaya başlanmadan önce ve herhalde periyodik olarak yılda bir yapılır. Kontrol ve deney sonuçları, düzenlenecek bir raporda belirtilir ve bu raporlar iş yerlerinde saklanır.

3)Kazı işleri, kuyular, yer altı işleri ile tünel ve kanal çalışmalarında uygun destekler ve setler kullanılacak, malzeme veya cisim düşmesi veya su baskını tehlikesine ve insanların düşmesine karşı uygun önlemler alınacak, sağlık için tehlikeli veya zararlı olmayan özellikte,

solunabilir hava sağlamak için bütün çalışma yerlerinde yeterli havalandırma yapılacak, yangın, su baskını veya göçük gibi durumlarda çalışanların güvenli bir yere ulaşmaları sağlanacaktır.

4) Temizlik işlerine başlamadan önce kablolar ve diğer dağıtım sistemleri belirlenecek ve bunlardan kaynaklanabilecek tehlikeleri asgariye indirmek için gerekli önlemler alınacaktır.

5) İskeleler; kullanılmaya başlamadan önce, daha sonra belirli aralıklarla, üzerinde değişiklik yapıldığında, belli bir süre kullanılmadığında, kötü hava şartlarına veya sismik sarsıntıya veya sağlamlığını ve dayanıklılığını etkileyebilecek diğer koşullara maruz kaldığında uzman bir kişi tarafından kontrol edilecektir. Merdivenler yeterli sağlamlıkta olacak ve uygun şekilde bakım ve muhafazası sağlanacaktır. Bunlar uygun yerlerde ve amaçlarına uygun olarak, doğru bir şekilde kullanılacaktır. Seyyar iskelelerin kendiliğinden hareket etmemesi için gerekli önlem alınacaktır.

(2) İş Kazalarının Raporlanması ve Bildirim Süresi: İşverenler, iş yerlerinde meydana gelen iş kazasını ve tespit edilecek meslek hastalığını en geç iki iş günü içinde yazı ile iş yerinin tescilli bulunduğu Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı devredilen bölge müdürlüğüne bildirmek zorundadırlar.

İş kazalarında yapılması gereken idari işlemler:

a) İş kazasına uğrayan personele derhal gerekli sağlık yardımları yapılır.

b) İş yeri kaza raporu düzenlenir. Olay yeri fotoğrafları alınır.

c) Şahitlerin ve kazazedenin ifadesi alınır. İfade alımında personelin ilk amirinin olmasına özen gösterilmelidir.

d) Kaza, jandarma veya polise derhal bildirilir.

e) Kaza, iş yerinin tescilli bulunduğu Sosyal Güvenlik Kurumunun (SGK) müdürlüğüne en geç kazadan sonraki üç iş günü içinde bildirilir.

f) Kaza ile ilgili bir dosya hazırlanır. Evraklar bu dosyada muhafaza edilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

İş Kazası, İş Kazalarının İncelenmesi, Raporlandırılması, Analizi ve İstatistiklerinin Tutulması

MADDE 15- İş kazalarının incelenmesi, raporlandırılması, analizi ve istatistiklerinin tutulması aşağıda belirtildiği gibidir:

a) İş kazası sayılan haller:

1) Sigortalının iş yerinde bulunduğu sırada,

2) İşveren tarafından yürütülmekte olan iş dolayısıyla,

3) Bir işverene bağlı olarak çalışan sigortalının, görevli olarak iş yeri dışında başka bir yere gönderilmesi nedeniyle asıl işini yapmaksızın geçen zamanlarda,

4) Emziren kadın sigortalının, iş mevzuatı gereğince çocuğuna süt vermek için ayrılan zamanlarda,

5) Sigortalıların, işverence sağlanan bir taşıtla işin yapıldığı yere gidiş gelişi sırasında, meydana gelen ve sigortalıyı hemen veya sonradan bedenen ya da ruhen özüne uğratan olaydır.

b) İş kazasının bildirimi ve iş kazası ve meslek hastalığı bildirim formu düzenlenmesi:

İş kazası halinde:

1) Kaza, kazanın olduğu okul müdürlüğüne iş sağlığı ve güvenliği kurulu ile Çukurova İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne anında bildirilir.

2) İş kazasının olduğu her okul müdürlüğü, kazanın olduğu yerdeki cumhuriyet savcılığına, kolluk kuvvetlerine ve Çukurova İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne durumu derhal yazılı olarak bildirir. İş kazasının olduğu birim ilgililerince yeterli inceleme yapıldıktan sonra iş kazası ile ilgili "olay tutanağı" (ek-1) düzenlenir. Bu tutanak en kısa sürede Vakıfbank Ortaokulu Müdürlüğüne verilir. Vakıfbank Ortaokulu Müdürlüğü, olay tutanağına göre iş

kazası, meslek hastalığı e-bildirimini derhal düzenleyerek sisteme kaydeder.

3)Kazanın boyutuna göre teknik emniyet yetkilisi ya da cumhuriyet savcılığı kaza yerinde gerekli incelemeyi yapana kadar, kaza yeri ilgili birim tarafından olduğu gibi korunur.

4)İş akışı içinde meydana gelen fakat önemli olmayan çizikler, vurma ve çarpmalar, oyun ve kavgalar için iş yeri hekimi "iş kazası raporu"na gerek görmüyorsa yazılı olarak ilgili birime bildirir.

5)Teknik emniyet birimleri, iş kazasının önemini dikkate alarak meydana gelen iş kazası hakkında, "kazalının ifade tutanağı" (ek-2), "kaza tanığı ifade tutanağı" (ek-3) formlarından ikişer suret düzenleyerek iş kazası raporu ve itfaiye amirliğince düzenlenen yangın raporu ile birlikte muhafaza eder.

Yürürlük

MADDE 16-Bu yönerge, Vakıfbank Ortaokulu Müdürlüğü tarafından kabulünü müteakip bir mahalli gazetede veya Vakıfbank Ortaokulu Müdürlüğü internet sayfasında yayımı tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 17-Bu yönergeyi Vakıfbank Ortaokulu Müdürlüğü yürütür.

Ek-1

ÇUKUROVA İLÇE MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ
Vakıfbank Ortaokulu Müdürlüğü

İŞ KAZASI (OLAY) TUTANAĞI

Okulumuz çalışanlarından ..... okulun
..... biriminde ...../...../..... tarihinde, saat
..... sıralarında ..... şeklindeki bir iş
kzasına maruz kalmış ve bu kaza sonucunda.....
.....

İş bu kaza tutanağı tarafımızdan ...../...../..... tarihinde, ...
mahallinde düzenlenmiş ve imza altına alınmıştır.

<u>Görevi</u>	<u>Adı ve Soyadı</u>	<u>İmzası</u>
Kaza Yeri Müdürü		
Kaza Tanığı		
Kaza Tanığı		

Ek-2

ÇUKUROVA İLÇE MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ
Vakıfbank Ortaokulu Müdürlüğü

KAZALININ İFADE TUTANAĞI

Adı Soyadı:
Kadro Unvanı:
Görevi:
Derecesi:
Kaza Yeri:
Doğum Tarihi:
Tarih ve Saat:
İşe Giriş Tarihi:
Vardiyası:
Kaza Sırasında Ne İş Yapıyordunuz?:

Kaza Nasıl Oldu?:

İfadeyi Alan Yetkili

Adı Soyadı:

İmza:

İfadeyi Veren Kazalının

Adı Soyadı:

İmza:

Ek-3

ÇUKUROVA İLÇE MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ
Vakıfbank Ortaokulu Müdürlüğü

KAZA TANIĞI İFADE TUTANAĞI

Adı Soyadı:

Görevi:

Kadro Unvanı:

Kaza Sırasında Kazalı Ne İş Yapıyordu?:

Kaza Nasıl Oldu?:

İfadeyi Alan Yetkilinin

Adı Soyadı:

İmza:

İfadeyi Veren Tanığın

Adı Soyadı:

İmza: